Nhật tụng Kālāma – Kinh tạng trích diễm

Kinh Hữu Dư Y – 24/11/2024

Kalama tri ân cô Diệu Hỷ ghi chép.

Thưa đại chúng, bài kinh sáng nay chúng ta học là kinh Hữu Dư Y. Bài kinh này nếu bà con học một mình, chỉ thông qua những gì nhìn thấy trên mặt giấy thì bài kinh rất là khô, và gần như không có gì dính líu, liên quan tới mình vì đây là thế giới của bậc thánh. Nếu không nghe giảng hoặc bản thân không trang bị kiến thức nền thì đọc bài kinh này ớn lắm vì bài kinh này nói chuyện trên trời không mắc mớ gì mình hết.

Ngài Xá Lợi Phất tình cờ nghe nhóm du sĩ ngoại đạo nói : "Chưa dứt điểm phiền não chết rồi phải đọa". Đại khái vậy. Sức ngài Xá Lợi Phất dư hiểu mấy ông này nói đúng hay sai, dư hiểu họ muốn nói cái gì. Nhưng ngài biết đề tài này đem về thưa lại Thế Tôn mình sẽ được nghe một pháp thoại. Ngài biết rõ pháp thoại đó sẽ là nền tảng cho Phật pháp ngàn sau, chứ không phải cho bản thân ngài bây giờ. Bản thân ngài nghe biết vậy thôi chứ chuyện cần làm đã làm xong rồi, ngài là bậc A La Hán mà, đệ nhất trí tuệ, đệ nhất thinh văn, đâu còn gì để làm. Thứ nhất- Ngài thích nghe pháp, thứ hai- ngài biết pháp thoại đức Thế Tôn sắp trả lời là nền tảng cho giáo pháp sau này. Sau khi nghe nhóm du sĩ ngoại đạo nói vậy ngài về thưa lại đức Phật. Con nghe họ nói là còn chút ít phiền não là còn bị đọa, phải sạch như mây trời mới đi luôn.

Theo chánh kinh đức Phật giảng vắn tắt mấy điều sau:

1. Trước khi chết còn phiền não phải bị đọa, đúng, đó là phàm phu.
2. Trường hợp những vị thánh Hữu học chưa chứng La Hán – Thánh có 4 tầng thì 3 tầng đầu còn tái sinh, không bị đọa.

Nội dung sâu bài kinh là gì? Rất đặc biệt. Bài kinh nói đến hành trình sinh tử và giải thoát của tất cả chúng ta.

Cuộc sống của mình nói riêng và dòng sanh tử luân hồi nói chung là lộ trình biền biệt. Trên lộ trình đó, tùy thuộc vào hành trang trên tay, trên vai, trong đầu của mình mà chúng ta đi được những đâu, và tránh được những đâu. Nội dung bài kinh phải nhìn góc đó mới thấy khiếp.

Trong bài kinh nói vị Tu Đà Hườn thì về Tam học là Giới học kiện toàn, Định học chưa kiện toàn. Hai tầng thánh giữa mới kiện toàn Định học. Tuệ học phải là bậc A La Hán mới kiện toàn. Đó là thế giới các bậc thánh.

Giờ quay lại chuyện mình. Chết rồi còn phiền não đọa hay không là tùy thuộc anh đang có cái gì và anh không có cái gì thì anh sẽ đi về chỗ tương thích, tương ứng với hành trang đó.

Chúng ta học pháp, biết vị Tu Đà Hườn chấm dứt vĩnh viễn Thân Kiến, Hoài nghi.

- Thân kiến: Còn chấp Thân tâm này là tôi, của tôi, có tôi trong thân tâm này.
- Hoài nghi: Khi không hiểu rằng - Vạn pháp do duyên mà có, có rồi phải mất đi, mọi hiện hữu đều tồn tại ở hình thức lắp ráp, ghép nối, người hiểu vậy không còn hoang mang nghi hoặc không biết kiếp xưa là ai, thế nào, không biết sau này là ai, thế nào. Biết rất rõ hễ

duyên còn là còn hiện hữu. Hiện hữu gồm các cảnh giới siêu và đọa. Tất cả Thiện sẽ dẫn đến sướng thân sướng tâm. Tất cả Ác dẫn đến khổ thân khổ tâm. Sướng thân sướng tâm cỡ nào cũng vô ngã vô thường. Khổ thân khổ tâm cỡ nào cũng vô ngã vô thường. Dầu sanh về cõi nào sướng bằng trời cũng có lúc rớt xuống, đọa cách mấy cũng có lúc trồi lên. Như vậy thì Thiện Ác đều là tương đối, Sướng khổ đều là tương đối. Nó nằm trong một vòng quẩn quanh, mệt mỏi, vô vị, nhạt nhẽo, vô nghĩa. Thế giới chỉ là sóng và hạt thôi, chỉ là chùm chuỗi li ti không có gì hết. Do duyên mà có cũng do duyên mà mất. Khi thấy vậy thì không còn nặng lòng, hoang mang, nghi hoặc về sự hiện hữu, tồn tại của mình trước và sau hiện tại. Dứt hẳn Hoài nghi là vậy đó.

Vị Tu Đà Hườn không còn Thân kiến, Hoài nghi, họ kiện toàn Giới học. Nghĩa là với họ giữ giới là chuyện bình thường, trang nghiêm thân khẩu là chuyện bình thường, không có gram nào là khó khăn hết. Nhưng Định học thì chưa. Phải hai tầng giữa: Nhị Quả & Tam Quả mới kiện toàn Định học. Vị Tam Quả kiện toàn Tuệ học mới chứng quả A La Hán.

Bài kinh này sâu chỗ đó. Chúng ta phải nhìn nhiều góc lắm luôn. Chúng ta muốn đi đâu về đâu phải ngó lại túi hành trang mình có gì và không có cái gì.

Muốn đi về Ấn Độ làm ơn coi dùm: Passport mình đang có là gì, còn hạn không, ngó lại dùm tôi coi nhà băng còn tiền không, giấy xét nghiệm sức khỏe của bác sĩ tuần rồi mình có được phép đi hay không. Dễ sợ như vậy. Ngó lại hành trang chưa đủ, Ngó lại những gì mình đang là, đang có và không có mình mới có thể xác định mình đi đâu về đâu, tránh được những đâu. Thí dụ, có nhiều tiền có thể tránh được những chuyến bay, chuyến tàu mệt mỏi. Trên đời chỉ có nhà tù Brazil, mấy bà con nông thôn Việt Nam chở gà chở vịt dồn hết lồng kẽm, mới có thể so, mới có thể giúp ta hình dung được tàu chợ, tàu bình dân, xe lửa Ấn Độ. Để tránh những chuyến tàu kinh hoàng đó coi trong túi mình có tiền không, sức khỏe có đủ đi 10-15 ngày không. Nếu lỡ chuyến đó tổ chức lúc mùa đông lạnh cắt da hay mùa hè nóng chảy mỡ thì mình coi sức khỏe mình sao, tim mạch hen suyễn phải kiểm tra kỹ lắm vấn đề thực phẩm, thời tiết, khí hậu, nhiệt độ,...

Bài kinh sâu chỗ này: Tùy thuộc cái anh có, đang không có, tùy thuộc anh là ai, anh như thế nào về các mặt anh mới xác định được chốn về của anh ở đâu, anh có thể tránh được những gì, những đâu. Đừng tưởng muốn tránh là tránh. Nghèo quá sao tránh được thức ăn bình dân, streetfood cực kỳ khó nuốt, thiếu vệ sinh, anh phải có tiền anh mới tránh được. Phải có tiền mới tránh được nhà nghỉ, lữ quán đầy khói thuốc, chăn đệm đầy rận rệp, muỗi bay như sáo thổi... Muốn tránh là phải coi tiền của anh. Có những passport trên thế giới có thể đến rất nhiều nơi, nhưng có những passport đi đến đâu phải xin visa đến đó. Phải coi mình có passport gì, vào được những đâu. Passport Thụy Sỹ, Singapore, Bắc Âu, thì có thể vô ngại; về mặt chính trị, kinh tế đi đâu người ta cũng welcome. Mỹ thì về mặt kinh tế đi đâu cũng ok, nhưng về mặt chính trị thì Mỹ muốn vào Iran, Bắc Hàn, Trung Quốc, Miến Điện đuối lắm. Phải coi mình giữ passport gì, vào được những đâu. Coi lại túi tiền, coi lại sức khỏe, coi lại chuyện nhà, chuyện công sở. Lấy hết ngày phép rồi thì đi đâu? Rồi chuyện nhà - Bố mẹ ruột, bố mẹ chồng, bố mẹ vợ bệnh hoạn không người chăm, con nhỏ đi học ai đưa đón, bà xã lo tiệm nail tất bật,... mình đi được không?

Muốn đi đâu, về đâu, ở đâu, được gì, tránh được những gì thì anh phải coi lại hành trang của anh: Anh có được gì và không có gì? Triển khai về góc này anh thấy bài kinh đang nói về mình chứ không phải nói chuyện trên trời.

Vị Tu Đà Hườn phiền não chưa hết nhưng người ta bỏ được phiền não cộm cán: Thân kiến & Hoài nghi – Hai ông này là cội nguồn sa đọa. Phải có đủ 2 ông này mới đủ điều kiện đi vào 4 cõi đọa. Người không còn Thân Kiến Hoài nghi không đủ điều kiện sa đọa.

Người chưa kiện toàn Định học chưa thể lìa cõi Dục- Đọa thì hết nhưng phải ít nhất Sơ Thiền mới lìa cõi Dục về Phạm Thiên; Phải có thiền Vô Sắc mới lìa Sắc giới; Chưa kiện toàn Tứ Đế, chưa đến đầu đến đũa thì người này còn góc tối dành cho Vô minh. Hễ còn vô minh thì còn thiện, ác. Ác của vị Thánh Hữu học bất thiện không đủ đọa nhưng Thiện đủ đưa vị đó đi tái sinh. Hễ có tái sinh là mệt. Dù về cõi nào, dù trong thân phận Thánh nhân thì cũng là nỗi đọa đày, cuộc lưu đày trong cái nhìn rốt ráo của đức Phật. Mệt lắm.

Khi có niệm, có tuệ chỉn chu, rốt ráo mình sẽ thấy. Dễ hình dung - Một người sống không còn gì để thích, để trốn chạy & theo đuổi, liên tục hết mình trong chánh niệm với những gì diễn ra trong thân tâm thì vị đó không còn hứng thú ngồi quán chiếu quán mền. Mình yêu đời là nhờ mình phóng dật, nhờ mình thất niệm, nhờ còn ảo tưởng, ảo vọng, còn thấy ngọt đắng, tránh đắng - vui, có ngọt - vui. Nhờ vậy còn nhựa sống, tiếp tục luân hồi. Còn người liên tục miên mật sống với niệm, tuệ trong hơi thở vào ra, với từng cảm xúc trong tâm trạng sanh diệt thì người đó không còn hứng thú nữa.

Mình còn phàm nguyên con nhưng chỉ cần thử 1 ngày chánh niệm miên mật chỉ thấy sự hiện hữu là mệt mỏi. Thấy hơi thở ra, vào; ra cạn thì vào, vào đầy thì ra, thở ra với cảm xúc nào, thở vào với cảm xúc nào,... thì thấy phỉ lạc là nói cho vui, chứ hễ còn hiện hữu là mệt lắm. Về Phạm thiên không còn thở vô thở ra cứ ngồi nhìn đây là sanh, đây là diệt, đây là khổ, đây là tập,... Ngán lắm. Nó vô nghĩa, nó vô vị, vô ích, mệt nhoài, nhạt nhẽo.

Phải là người thấy Bốn Đế rốt ráo thì cảm nhận này mới rốt ráo. Bốn Đế là gì?

1. Thấy rõ mọi hiện hữu Thiện, Ác, Buồn, Vui đều là khổ: khổ cảm giác hay khổ bản chất.
2. Thích cái gì cũng là thích trong khổ. Hễ thích trong khổ là đầu tư khổ mới.

Hiểu 2 cái này rốt ráo không còn hứng thú trong tái sinh, thì cái ác không còn đã đánh, cái thiện đi tái sinh cũng ngán. Có tiền, có passport, có vé bay tới trời nhưng hết muốn đi. Các vị có bao giờ trong tâm trạng đó chưa? Mình là ông cụ, bà lão 70,80, chỉ muốn nằm im chống gậy trên mấy triền dốc, đồi thông, đi mệt uống ly trà, vô bàn Phật,... dính cái đó rồi giờ kêu book vé máy bay, ra phi trường, gởi xe, hành lý ì ạch, tới đầu kia phải xuống phi trường chỗ lạ, đi về khách sạn, tắm rửa, sáng dậy kiếm chỗ ăn, mở iPad coi đi đâu, thấy cái này thích cái kia thích mua về để đâu. Hành lý thì hạn chế, đồ mình thích thì mênh mông. Thấy thì thích, nó đẹp là thấy chỗ người ta thôi: Trải thảm, có giá đỡ, spotlight, nhân viên đẹp, thơm phức, mặc đồng phục, ăn nói lễ phép, không khí nhiệt độ lý tưởng, họ để cây bút hay đồng hồ, áo choàng, dây nịt,.. nhìn cái gì cũng đã lắm. Tới hồi tha về nhà nó vô duyên không tưởng. Mình xấu hoắc nước hoa đắt tiền xức cho ai, chữ nghĩa như gà bươi ghim cây Mont blanc cho nhục,... Đụng đâu cũng trật hết. Thời này tiền mặt thì không ai xài. Du lịch thì ngắm đâu cũng vậy thôi, cũng thác đổ suối reo, disneyland, ... nhà hàng thì cầm vô thực đơn nhớ cao máu, đường, cholesterol,... ớn lắm. Nghĩ muốn đi không? Thôi, thôi, ở nhà cho nó lành. Một vị thánh cũng vậy. Họ nghĩ dòng luân hồi trèo lên tuột xuống. Hồi về trời thơm ngát mát lạnh, hồi tuột xuống... Các ngài nhìn thế giới phàm là nổi da gà rồi. Hồi về trời, hồi làm heo làm chó, hồi xuống cống rãnh lúc nhúc, loi nhoi, còn không leo lên làm bò làm heo, tới hồi nó đem vô lăng trì, xử trảm, cắt cổ, chích điện, đập đầu, chấn nước. Các vị

thấy dân nhậu nhét chó chưa? Nó nhét con chó vô bao, nó dìm dưới nước, con chó giãy lung tung trong bao. Hồi xưa chúng tôi ở Việt Nam, ranh chùa với ông thợ bạc có cái kẽm gai, ngay mắt mình thấy. Dòng luân hồi mình biết bao lần dìm người ta, bị người ta dìm lại. Nếu được giết ở mấy nhà máy hãng xưởng có nền tảng công nghệ cũng ớn lắm: Lùa nguyên con, vô checkpoint qua bên kia cái nào ra cái đó hết, sắp xếp ngăn nắp lắm luôn. Nghĩ cũng ớn. Tự nhiên đi vô nguyên con, qua bên kia chia từng phần. Hên là nó ngu như bò chứ biết là sợ lắm luôn. 3-4 giờ sáng nó lùa heo, bò, đi vô nguyên con ra là từng phần hết. Cứ ngồi nghĩ là hiệu quả hơn niệm Phật nữa. Có người niệm Phật là tu, nhưng có người phải niệm cái nãy giờ tôi nói đó: Bước vào nguyên con, ra bên kia phần nào ra phần đó hết. Nghĩ chỗ đó mình thấy về trời cho đã xuống là vậy nữa.

Hãy nhìn xem trong hành trang của mình, nhìn lại thân phận của mình, đời sống của mình coi mình là ai, đang như thế nào, có cái gì và không có cái gì thì mình sẽ biết lối về tương lai, lối về trước mắt. Bài kinh này phải được triển khai, chiêm ngắm từ nhiều mặt như vậy. Chứ không đơn giản là bài kinh nói về bậc thánh. Các bậc thánh nhờ bỏ cái gì, kiện toàn cái gì mà trụ ở tầng thánh đó? Khi tắt thở còn tái sinh hay hết tái sinh? Còn mình thì sao? Mình còn rối hơn. Hành trang mình là một núi phiền não, công đức chỉ có một chén thôi. Yên tâm. Tôi chịu trách nhiệm câu nói này. Hành trang của mình tội lỗi tiền kiếp một núi, mà gia tài có một chén, còn ăn hết nhịn. Không tin thì thôi. Ràng làm sao dzọt cho lẹ, mình nợ xấu 1000 tỷ, thu nhập mỗi tháng ba cọc ba đồng. Nghĩ chịu nổi không?

Bài kinh này sâu chỗ đó.

“Anh đi đấy, anh về đâu

Cánh buồm nâu cánh buồm nâu cánh buồm”

(Nguyễn Bính)

Coi mình có cái gì, Không có cái gì. Cái “không” nó quan trọng lắm nha. Hồi đó giờ có nhiều người họ chỉ chú ý cái “có” mà họ quên chú ý cái “không” – Không có cái gì? Phải coi mình Không có cái gì.

Mình là ai? Mình không là cái gì? Không là người lành, không là người tu, không là người trí không là người thiện. Mình là người xấu, là thằng hèn, tiểu tâm.

Mình có gì? Công đức được bao nhiêu? Phước báu được bao nhiêu? Tội lỗi bao nhiêu? Bất thiện tâm mình là bao nhiêu? Thiện tâm mình là bao nhiêu?

Thay vì đi bói toán chiêm tinh ngó lại coi mình sống nhiều với cái gì là thấy được hành trình trước mắt. Dầu bê bối bụi bặm, bầy hầy cỡ nào cũng phải nhớ: Mình có cái gì, Không có cái gì. Để chi? Để biết chốn về tương lai. Tương lai đó có thể là trưa nay, chiều nay, tối nay, khuya nay, sáng mai, trưa mai, trưa mốt,.... Nói kiếp sau tưởng xa. No. Kiếp sau của mình có thể 2 phút nữa, 8 phút nữa, 15 phút nữa.

Kiếp sau đâu phải cái gì ghê gớm xa xôi. Chắc gì chúng ta được già, được bệnh. Bệnh với già ai nghe cũng ớn nhưng chắc gì mình được già, được bệnh. Được bệnh là còn tí thời gian để sống - đứa tai nạn làm gì có thời gian, nó rước ngang đi luôn, bệnh thì còn dây dưa được ít lâu. Thí dụ cho chọn 2 cái chết: 1 cái là tai nạn – lát xe tông, tai nạn máy bay, 1 cái là bệnh dây dưa trong

nhiều năm thì thấy bệnh là được. Còn già, Phải sống lâu mới được già. Nghe già, bệnh ớn nhưng có trường hợp là Được già, Được bệnh. Nghĩ ngán không? Nó trái khoáy, nghịch lý, mâu thuẫn vậy đó.

Mạng cùi mình mong manh lắm, đến mức đôi khi cái Bệnh, cái Già là Được. Nó mong manh quá mà.

Thường xuyên tâm niệm bài kinh này, nhớ rằng: Ta là ai, Ta sống như thế nào, Ta có được gì, Không có gì. Chính những thứ này làm nên lộ trình, lối về cho chúng ta.

Bài kinh này là như vậy đó quý vị. Sáng nay giảng sương sương bài kinh vậy thôi.

Trưa nay ngày giỗ ôn Tuệ Sỹ, ở chùa Pháp Vũ – Orlando, chùa có mời chúng tôi giảng một thời. Cũng như lời hứa, kỳ này về Pháp Vũ, về Mỹ có mấy thời giảng cho vui. Một thời giảng về Chú vãng sinh, một thời giảng về chú Lăng Nghiêm. Đương nhiên, muốn cho ổn chúng ta giảng bản tiếng Phạn, để tiếng Phạn trước ngó cho vui. Hồi đó giờ mình đọc chữ âm mình không hiểu "bà già bà đế" không hiểu là gì, thí dụ vậy, trong tiếng Phạn "bà già bà đế" là Bhagavate – Thế Tôn. Có dịp để chúng ta tìm hiểu. Lăng Nghiêm mình đọc vậy nhưng chú Lăng nghiêm trong đó nói gì. Chúng tôi có hứa giảng về Tâm kinh – Bát Nhã tâm kinh, cũng vui. Nếu mình tham cứu kinh điển, các phía từ nhiều góc nhìn, thông thoáng, rộng rãi, không bị đóng khung thì cũng thú vị, cũng nên lắm. Vì bằng chứng mình thấy, ngài Anan, ngài Xá Lợi Phất, các vị không hề có một phân biệt như người mình bây giờ. Người càng rộng càng cao thì họ càng mở mình ra. Tại sao tôi nói câu này? Phật tử Bắc truyền họ thoáng hơn Nam truyền. Nam truyền mình tự cho mình là Chánh pháp chứ nói thiệt mình không biết Chánh của mình là cái gì. Cái thứ hai là mình không có dịp nhìn về "người ta". Chứ đúng ra là người một nhà hết.

Ok. Chúc các vị một ngày vui./.